

Bölüm 6

ATLARDA MEYDANA GELEN ORTOPEDİK YARALANMALARDA İLK YARDIM VE İLK YARDIM UYGULAMALARI

Nezihe GÖKHAN¹
Büşra KIRLANGIÇ²

GİRİŞ

Atlarda Akut Ortopedik Yaralanmaların Yönetiminin Hedefleri

Atlar, büyük ve güçlü hayvanlar olmalarına rağmen, sıklıkla travmalara, ortopedik yaralanmalara ve kas-iskelet sistemi problemlerine maruz kalırlar. Bu tür yaralanmalar, genellikle atın günlük aktiviteleri sırasında veya aniden meydana gelen darbelerle oluşur. Atlarda ortopedik yaralanmalar, eğer doğru şekilde ve zamanında müdahale edilmezse, ciddi komplikasyonlara yol açabilir. Bu yazı, atlarda meydana gelen ortopedik yaralanmaların çeşitlerini, belirtilerini ve bu tür yaralanmalarda yapılması gereken ilk yardım uygulamalarını detaylı bir şekilde açıklamaktadır.

Atlı sporcuları ilgilendiren acil durumlar, kondisyonlama sırasında veya binicilik etkinlikleri öncesinde, sırasında ve sonrasında ortaya çıkabilir. Yaralanmaların sıklığı ve türü, egzersiz türüne ve uygulanan disipline, yarışma türüne ve süresine (tek veya birden fazla gün veya tur), mekan türüne (açık hava veya kapalı alan), seyahat edilen mesafeye ve hava durumuna bağlıdır. Yaralanmaların çoğu kas-iskelet sistemini içerir, ancak metabo-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Battalgazi Meslek Yüksekokulu, Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü, nezihegokhan@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-3541-2676,

² Öğr. Gör., Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale Meslek Yüksekokulu, Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü, busrakirlangic@kku.edu.tr, ORCID iD: 0009-0000-0823-8468

KAYNAKLAR

1. Bramlage, L.R. (1983): Current concepts of first aid and transportation of the equine fracture patient. *Compend Contin Educ Pract Vet* 5:S564-S574
2. Bramlage, L.R. (1999): Emergency first aid treatment and transportation of equine fracture patients, in Auer JA, Stick JA (eds): *Equine Surgery* (ed 2). Philadelphia, PA, Saunders, pp 635-638. eBook ISBN: 9780323088404, Mosby.
3. Fürst, A. & Auer, J.A. (2008). Prehospital care of equine fracture patients. *AO Dialogue*, (1):36-39
4. Fürst, A., Jackson, M., Keller, R. & Salis, B. (2009): Emergency care and transport of horses with limb fractures. *Pferdeheilkunde*. 25. 302-309. 10.21836/PEM20090402.
5. Gökhan, N. (2008): Atlarda Alfa₂ Adrenoseptör Agonistlerin Bazı Fizyolojik Parametreler Üzerindeki Etkileri. *Kafkas Üniv Vet Fak Derg*. 14 (1): 109-116 DOI:10.9775/kvfd.2007.18-D
6. Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlığı (2015): Büyük Hayvanlarda Zaptırap. *Milli Eğitim Bakanlığı*. Ankara.
7. Hodges, J.E., Cummings, K.R., & Kirk, E.A. (2012): Emergency and Critical Care of the Horse. *John Wiley & Sons*.
8. Mira, M.C. & Puccetti, M. (2024): Equine Sports Medicine and Surgery (Third Edition) Basic and clinical sciences of the equine athlete. Pages 1310-1333 ,61 – Emergency Procedures and First Aid for the Equine Athlete
9. Munsterman, A.S. & Hanson, R.R. (2019): Equine Trauma and First Aid. <https://www.msdsvetmanual.com/emergency-medicine-and-critical-care/equine-emergency-medicine/equine-trauma-and-first-aid> Erişim Tarihi: 04.12.2024
10. Smith, B.P. (2014): Large Animal Internal Medicine (5th ed.). Editor: Bradford P. Smith.
11. Smith, J.J. (2006): Emergency Fracture Stabilization. *Clinical Techniques in Equine Practice*, Vol 5(2);154-160, ISSN 1534-7516, <https://doi.org/10.1053/j.ctep.2006.03.009>.
12. Smith, R. & Schramme, M. (2003) ; Tendon injury in the horse:m current theories and therapies In Practice. OCTOBER 2003
13. Thorpe, C.T., Clegg, P.D. & Bırcha, H.L. (2010) : Review of tendon injury: Why is the equine superficial digital flexor tendon most at risk? *Equine Vet. J.* Vol: 42 (2) 174-180 doi: 10.2746/042516409X480395
14. Wilson, W.D., Hughes, M.D., & Breen, T.E. (2016): Emergency and Critical Care of the Horse. *John Wiley & Sons*.
15. https://opensanctuary.org/techniques-and-practices-necessary-for-responsible-horse-care/?gad_source=1&print=print Erişim Tarihi: 04.12.2024.